

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ HUKUK FAKÜLTESİ
CEZA VE CEZA MUHAKEMESİ HUKUKU ANA BİLİM DALI
CEZA HUKUKU GENEL HÜKÜMLER
PRATİK ÇALIŞMA

OLAY I

Uyuşturucu ve uyarıcı maddelerin tıbbi amaçlarla ithaline ilişkin bir kanunda yapılan değişiklikle, 1 Ocak 2011 tarihi itibarıyla, bu maddelerin 50 gramın altında olması durumunda idari makamlardan ithalat izni alınmasının gerekmediğine yönelik hüküm yürürlükten kaldırılarak bu maddelere ilişkin olarak her durumda izin alınması gerektiği hükmü getirilir. Ayrıca bu hükmün aksine hareket edenlerin TCK md. 188'de yer alan "Uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti" suçundan cezalandırılacağı öngörülür.

Ecza deposu sahibi A, bir müşterisinin kendi tedavisinde kullandığı 40 gramlık özel bir uyarıcı maddeyi her zaman olduğu gibi yurtdışından getirir. Ancak 10 Ocak 2011 tarihinde idari makamların yaptığı rutin bir denetim esnasında, A'nın bu madde için idareye izin başvurusu yapmadığı anlaşılır. Daha sonra A hakkında, TCK md. 188'e aykırı davrandığı gerekçesiyle yasal işlem başlatılır.

A mahkemede yaptığı savunmada söz konusu maddeyi 10 Aralık 2010 tarihinde ülkeye getirttiğini ileri sürer. Müdafii M ise bu şekilde bakanlıktan izin alınmasının zorunlu hale getirilmesi ve bakanlıktan izin almadan ithalatı gerçekleştirmenin suç olarak düzenlenmesinin idarenin düzenleyici işlemleri ile suç ve ceza yaratma yasağına aykırı olduğunu ileri sürer. Mahkeme, yürürlükten kaldırılan hükmün suç ve ceza içermediği, bu nedenle izin yükümlülüğünün getirildiği tarihten önceki fiilleri de kapsamına aldığı gerekçesiyle, TCK'nin 188. maddesine göre A'nın mahkûmiyetine karar verir.

SORU: A'nın ve müdafii M'nin ileri sürdüğü hususları, mahkemenin gerekçesini de dikkate alarak değerlendiriniz.

OLAY II

Hakkında 11 yıl hapis cezasına hükmolunan A, infazın altıncı yılındayken torba yasayla Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 87'inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan günde en az bir saat açık havada gezinme olanağı yarım saate indirilmiş, 107'nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan süreli hapis cezalarına mahkûm edilmiş olanların hükmolunan süreli hapis cezasının üçte ikisini çekmeleri halinde koşullu salıverilmeden yararlanabileceklerine dair hükümdede yer alan "üçte ikisi" şeklindeki ibare "dörtte üçü" olarak değiştirilmiştir. Mahkeme, infaza ilişkin hükümlerde derhal uygulama ilkesinin geçerli olduğunu kabul ederek her iki hükmü de A hakkında uygulama kararı almıştır.

Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun Beden eğitimi

MADDE 87.- (1) Hükümlünün toplumsal, ruhsal ve bedensel gelişmelerini sağlamak amacıyla fizik ve ruhsal sağlık durumlarının elverdiği ölçüde spor, beden eğitimi ve eğlendirici etkinliklere katılmasına müsaade olunur ve olanaklar ölçüsünde yer ve araç sağlanır.

(2) Açık havada çalışmayan veya kapalı ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlüye, hava koşulları elverdiği ölçüde, günde en az bir saat açık havada gezinmek olanağı verilir. Bu süre içerisinde bireysel spor da yapılabilir.

MADDE 107.- (1) Koşullu salıverilmeden yararlanabilmek için mahkumun kurumdaki infaz süresini iyi halli olarak geçirmesi gerekir.

(2) Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına mahkum edilmiş olanlar otuz yılını, müebbet hapis cezasına mahkum edilmiş olanlar yirmi dört yılını, diğer süreli hapis cezalarına mahkum edilmiş olanlar cezalarının üçte ikisini infaz kurumunda çektikleri takdirde, koşullu salıverilmeden yararlanabilirler.

SORU: Mahkemenin her iki değişiklik bakımından verdiği kararı değerlendiriniz.

OLAY III

Süt tozu üretimi yapan bir fabrikanın sahibi olan A, süt tozu paketlerinin içerisine tebeşir tozu konulması talimatı verir. Hazırlanan paketlerin satılarak bittiği 2004 yılında A, fabrikasını kapatır. İşlediği fiil nedeniyle A hakkında yapılan yargılamada yerel mahkeme, 2003-2006 yılları arasında yürürlükte olan 292 sayılı **Umuma Açık Yerlerde Gıda Ürünlerinin Satılmasına Dair Kanun**'un 15.maddesinde düzenlenen *bozulmuş veya değiştirilmiş gıda veya ilaçların ticareti* suçundan dolayı A'yı 10 yıl hapis cezasına mahkûm eder. Söz konusu hükmün temyiz edilmesi üzerine Yargıtay'ın ilgili dairesi, yürürlükte olan 5237 sayılı TCK'nin 186'ncı maddesinin 292 sayılı kanununun 15'inci maddesine göre daha lehe olması nedeniyle A'nın fiili

5237 sayılı TCK

Bozulmuş veya değiştirilmiş gıda veya ilaçların ticareti

Madde 186- (1) Kişilerin hayatını ve sağlığını tehlikeye sokacak biçimde bozulmuş, değiştirilmiş her tür yenilecek veya içilecek şeyleri veya ilaçları satan, tedarik eden, bulunduran kimseye bir yıldan beş yıla kadar hapis ve bin beş yüz güne kadar adli para cezası verilir.

(2) Bu suçun, resmi izne dayalı olarak yürütülen bir meslek ve sanatın icrası kapsamında işlenmesi halinde, verilecek ceza üçte bir oranında artırılır.

hakkında 5237 sayılı TCK'nin uygulanması gerektiğini belirterek yerel mahkemenin kararını bozar.

SORU: Mahkemelerin A hakkında verdikleri kararları değerlendiriniz.

OLAY IV

A, B'nin kolundaki çantayı görerek apartman merdiveninde zorla alır ve kaçar. Yerel mahkeme, A hakkında açılan davada TCK md. 149/1-d gereği yağma suçunun konutta işlenmesi nitelikli halinin gerçekleştiğinden bahisle A'yı 11 yıl hapis cezasına mahkum eder. Söz konusu hükmün temyiz edilmesi üzerine Yargıtay'ın ilgili dairesi, TCK md. 149/1-d'de yer alan "*Yol kesmek suretiyle ya da konut veya işyerinde*" ibaresine yer verilip ayrıca "eklentiden" bahsedilmemesi nedeniyle suçta ve cezada kanunilik ilkesini düzenleyen 5237 sayılı TCK'nin 2. maddesinin 3. fıkrasındaki; "*Kanunların suç ve ceza içeren hükümlerinin uygulanmasında kıyas yapılamaz. Suç ve ceza içeren hükümler, kıyasa yol açacak biçimde geniş yorumlanamaz.*" hükmü uyarınca, konut eklentisi sayılan, apartman merdiveninde gerçekleştirilen yağma suçunun, TCK md. 149/1-d bendi kapsamında kabulünün olanaklı olmadığına karar vermiştir.

Nitelikli yağma

Madde 149- (1) Yağma suçunun; (...)

d) Yol kesmek suretiyle ya da konut veya işyerinde, (...)

İşlenmesi halinde, fail hakkında on yıldan on beş yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.

SORU: A hakkında verilen mahkeme kararlarını ceza hukukunun güvence fonksiyonu kapsamında kanunilik ilkesi bakımından değerlendiriniz.

OLAY V

A uzun süredir evlenmek istediği B'yi kaçırmaya karar verir. 28 Mayıs 2005 günü B'nin yatak odasına gizlice girer ve B'yi zorla bir dağ evine götürür. Bir hafta dağ evinde tutuktan sonra polis tarafından saklandıkları yer tespit edilir ve yakalanırlar.

SORU: B'nin fiilini ceza kanunlarının zaman bakımından uygulanması açısından değerlendiriniz.

